

فناوری بلاکچین:

مروری بر مفاهیم، چالش‌های بلاک‌چین در خدمات عمومی و طبقه‌بندی توکن‌های بلاکچین

سمیه کدخدا ده‌خانی^۱، حمید زنگی آبادی زاده^۲، مهدی قاسمی^۳، مائده رحمانی^۴ و فرشید وظیفه دوست^۵

^۱ فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیک از دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل قشم
Emailsk65@gmail.com

^۲ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیک، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش
Hamid.zangiabadi@gmail.com @gmail.com

^۳ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیک، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش
Mahdikmg1@gmail.com

^۴ دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش نرم افزار، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش
Maede9708@gmail.com

^۵ فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیک از دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل قشم
Vazifehdoostfarshid@gmail.com

چکیده

بلاک‌چین مبتنی بر یک پایگاه داده غیرمتمرکز و غیرقابل تغییر است که ثبت دارایی‌ها و پیگیری تراکنش‌ها در یک شبکه شرکتی را ساده‌تر می‌کند. یک دارایی ممکن است مشهود یا نامشهود باشد. در شبکه بلاک‌چین، تقریباً هر چیزی با ارزش ممکن است ذخیره و مبادله شود، که ریسک را کاهش می‌دهد و کارایی را برای همه کاربران بهبود می‌بخشد. به طور کلی، بلاک‌چین یک دفتر دیجیتالی از تراکنش‌هایی است که در حال ثبت هستند. غیرمتمرکز است و توسط هیچ فرد، گروه یا شرکتی کنترل نمی‌شود. به عنوان یک فناوری ساختاریافته، تغییر بلاکچین بدون تایید افرادی که از آن استفاده می‌کنند بسیار دشوار است. بلاک‌چین داده‌ها را به عنوان یک دفتر کل غیرمتمرکز ذخیره می‌کند. شرکت کنندگان در این شبکه می‌توانند تراکنش‌ها را بخوانند، بنویسند و تأیید کنند. تراکنش‌ها قابل تغییر یا حذف نیستند. برای پشتیبانی و ایمن‌سازی سیستم بلاک‌چین، از امضای دیجیتال، توابع هش و سایر توابع رمزنگاری استفاده می‌شود. فناوری بلاک‌چین، دارای انواع اصلی توکن است، از جمله توکن‌های قابل تعویض، که همه توکن‌ها دارای ارزش برابر و توکن‌های غیرقابل تعویض دارای ویژگی‌های منحصر به فردی و قابل تعویض نیستند. در واقع، توکن‌های غیرقابل تعویض دارایی‌های دیجیتالی با یک شناسه منحصر به فرد هستند که در یک بلاکچین ذخیره می‌شوند. در این مقاله مروری به

بررسی مفاهیم پایه‌ای بلاکچین، چالش‌های استفاده از آن و طبقه‌بندی توکن‌های بلاکچین (توکن‌های قابل تعویض، توکن‌های غیر قابل تعویض و توکن‌های نیمه قابل تعویض) پرداخته می‌شود.

کلمات کلیدی: بلاکچین، تراکنش، توکن، رمزنگاری،

بیت کوین، اتریوم و ماینر.

تاریخچه مقاله:

تاریخ ارسال: ۱۴۰۲/۰۱/۲۴

تاریخ اصلاحات: ۱۴۰۲/۰۵/۲۷

تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۶/۱۶

تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۰۶/۳۰

ایمیل نویسنده مسئول: Hamid.zangiabadi@gmail.com

۱ - مقدمه

مفهوم بلاکچین با کاغذ سفید^۱ بیت کوین برای حل مشکل خرج مضاعف، هنگام اجرای تراکنش از طریق یک رسانه ارتباطی بدون تکیه بر شخص ثالث قابل اعتماد مانند یک موسسه مالی یا یک بانک، معرفی شد. اولین بلاکچین عمومی پشت بیت کوین با مجموعه‌ای از عملکردهای خاص، یعنی ارزهای غیرمتمرکز و برنامه‌های نقدی الکترونیکی هم‌تا به هم‌تا توسعه یافت. بنابراین، سفرهای سازی بلاک‌چین بیت‌کوین عملاً دشوار بود و با استفاده از یک سیستم برنامه‌نویسی به نام اسکریپت^۲ برای اهداف دیگر، پشتیبانی قابل برنامه‌ریزی بسیار

² Script

¹ White Paper

پایینی داشت. ویتالیک بوترن^۳ متوجه این مشکل شد و پلتفرم بلاکچین اتریوم را با یک زبان برنامه‌نویسی کامل تورینگ داخلی معرفی کرد که به هر کسی اجازه می‌داد برنامه‌هایی به نام قراردادهای هوشمند بنویسد و برنامه‌های غیرمتمرکز را اجرا کند. پروتکل‌هایی مانند ارزها، سیستم‌های هویت و سیستم‌های شهرت را می‌توان با حداقل تعداد کد برای اجرا در پلتفرم اتریوم پیاده‌سازی کرد [۱]. بلاکچین فناوری مرکزی و زیربنایی ارزهای دیجیتال است، یکی از نمونه‌های نوآوری است که برای جنبش انقلاب مدیریت کسب‌وکار نقش اساسی دارد و یک فناوری نوظهور و سودمند است که پتانسیل تأثیر قابل توجهی بر عملکرد یک تعداد سازمان‌های تجاری بزرگ را دارد [۲].

در بلاکچین، داده‌ها در یک دفتر کل توزیع شده نگهداری می‌شوند. این فناوری بلاکچین برای ارائه یکپارچگی و در دسترس بودن است که به شرکت کنندگان در شبکه بلاکچین اجازه می‌دهد تا تراکنش‌های ثبت شده در یک دفتر کل توزیع شده را بنویسند، بخوانند و تأیید کنند. با این حال، عملیات حذف و اصلاح تراکنش‌ها و سایر اطلاعات ذخیره شده در دفتر کل را مجاز نمی‌داند. سیستم بلاکچین توسط پروتکل‌های رمزنگاری به‌عنوان مثال، امضاهای دیجیتال، توابع هش و... پشتیبانی و ایمن می‌شود. این موارد اولیه تضمین می‌کنند که تراکنش‌هایی که در دفتر ثبت می‌شوند از یکپارچگی محافظت می‌شوند، صحت تأیید می‌شوند و رد نمی‌شوند. علاوه بر این، به‌عنوان یک شبکه توزیع‌شده، برای اینکه به کل مجموعه شرکت کنندگان اجازه دهد روی یک رکورد یکپارچه به توافق برسند، فناوری بلاکچین همچنین به یک پروتکل اجماع نیاز دارد که اساساً مجموعه‌ای از قوانین است که باید توسط هر شرکت کننده دنبال شود تا به یک رکورد جهانی نمای یکپارچه دست یابد [۳]. در این مقاله مروری به بررسی مفاهیم پایه‌ای ساختار، تاریخچه، ویژگی‌های، معماری، چالش‌های استفاده از بلاکچین در خدمات عمومی، انواع این فناوری، طبقه‌بندی پلتفرم‌های بلاکچین، لایه‌های بلاکچین، برنامه‌های کاربردی بلاکچین و ارز دیجیتال، توکن‌سازی برای بلاکچین که شامل طبقه‌بندی در توکن‌های بلاکچین (توکن-های قابل تعویض، توکن‌های غیر قابل تعویض و توکن‌های نیمه قابل تعویض) پرداخته شده است.

۲ - بلاکچین

بلاکچین یک دنباله زمانی از تراکنش‌های سفت و سخت است که توسط گروهی از رایانه‌ها با استفاده از الگوریتم-های خاص مدیریت می‌شود. هر کامپیوتری که در این گروه شرکت می‌کند یک گره نامیده می‌شود و هر گره یک نسخه از

³ Vitalik Buterin

از فناوری بلاک چین برای ایجاد ارز دیجیتال بیت کوین استفاده کرد که اولین بار در سال ۲۰۰۹ به عنوان دفتر کل توزیع شده پشت تراکنش های بیت کوین معرفی شد. فناوری بلاک چین به ارزهای دیجیتال محدود نمی شود. این پتانسیل را دارد که در طیف گسترده ای از کاربردها مانند مراقبت های بهداشتی، مدیریت زنجیره تامین، خدمات مالی اینترنت اشیا استفاده شود. فناوری بلاک چین مزایای بالقوه زیادی دارد. این می تواند به تراکنش های کارآمدتر و ایمن تر، شفافیت بهبود یافته و کاهش هزینه ها منجر شود. با این وجود، برای استفاده کامل از قابلیت های فناوری بلاک چین، چندین مشکل وجود دارد که باید حل شود. این چالش ها شامل مقیاس پذیری، امنیت و حریم خصوصی است. هدف این نظرسنجی این است که به خوانندگان درک گسترده ای از ویژگی های برجسته فناوری بلاک چین، الگوریتم های اجماع بلاک چین مختلف و کاربردهای آینده نگر بدهد. این نظرسنجی با ارائه یک بررسی کامل از فناوری بلاک چین که برای محققان، توسعه دهندگان و شرکت هایی که می خواهند بیشتر درباره این فناوری جدید بدانند، مفید خواهد بود.

فناوری بلاک چین در اوایل دهه ۱۹۸۰ زمانی که دیوید چاوم پروتکل بلاک چین را پیشنهاد کرد، شکل گرفت. استوارت هابر و دلیو اسکات استورنتا در مقاله ای در سال ۱۹۹۱ یک روش مهر زمانی توزیع شده را با استفاده از رمزنگاری برای ایمن کردن دفتر کل شرح دادند. توسعه بیشتر توسط نیک سابو در اواخر دهه ۱۹۹۰ انجام شد که مفهوم ارز دیجیتال را با استفاده از فناوری بلاک چین برای امنیت تراکنش ها معرفی کرد. پیشرفت بزرگ در فناوری بلاک چین در سال ۲۰۰۸ زمانی که ساتوشی ناکاموتو برگه سفید بیت کوین را منتشر کرد رخ داد. این مقاله یک سیستم نقدی الکترونیکی همتا به همتا را نشان می دهد که از بلاک چین برای امنیت تراکنش استفاده می کند. بیت کوین در سال ۲۰۰۹ راه اندازی شد و به سرعت به عنوان شکل جدیدی از ارز دیجیتال محبوبیت یافت. اتریوم که در سال ۲۰۱۵ توسط ویتالیک بوتورین معرفی شد، قابلیت های بلاک چین را به عنوان یک پلتفرم همه کاره تر گسترش داد. اتریوم توسعه برنامه های غیرمتمرکز را که روی بلاک چین کار می کنند را امکان پذیر می کند. برنامه های غیرمتمرکز مختلفی از جمله بازی، توکن های غیرقابل تعویض و امور مالی غیرمتمرکز بر روی اتریوم ساخته شده اند. بنیاد اتریوم پروژه اتریوم ۲.۰ را در سال

داده ها را به اشتراک می گذارد که به عنوان دفتر کل دیجیتال نامیده می شود. هرگره سوابق تراکنش ها را در چندین بلوک متوالی نگهداری می کند و از الگوریتم یکسانی برای رسیدن به توافق مشترک استفاده می کند. این تراکنش ها در هر گره در یک شبکه توزیع شده نظیر به نظیر ذخیره می شوند [۵].

۳- ساختار بلاک چین

اولین نسل از فناوری بلاک چین در ابتدا در برنامه های کاربردی ارزهای دیجیتال معرفی شد. در آن زمان، جهان بر این باور بود که این فناوری می تواند بیشتر از کاربردهای ارزی انجام دهد. از این نظر، اتریوم نماینده نسل دوم فناوری بلاک چین است. قراردادهای هوشمند، نرم افزارهای مبتنی بر بلاک چین هستند که با رعایت معیارهای خاصی اجرا می شوند. آنها توسط رویدادی مانند تاریخ انقضا، یا دستیابی به یک قیمت خاص ایجاد می شوند. دولت الکترونیک فناوری بلاک چین را مانند بسیاری از صنایع دیگر برای حمایت از تحول مدیریت عمومی و تسهیل ارائه خدمات عمومی شفاف و ایمن بررسی کرده است. داده های شخصی جزء مشترک خدمات دولت الکترونیک است، بنابراین باید به دقت محافظت شود. به منظور رعایت حریم خصوصی کاربران هنگام انتشار تراکنش ها در دفتر کل، و در نظر گرفتن محدودیت های قانونی مانند محدودیت های اعمال شده توسط مقررات عمومی حفاظت از داده ها، راه حل های پیشنهادی باید بتوانند مجوزهای لازم را به طرف های مدیریت دولتی و سایر ذینفعان اعطا کرده و دسترسی داشته باشند. فناوری بلاک چین دارای محدودیت های مختلف، چالش های اجرایی، چالش های امنیتی، و چالش های اقتصادی، مقرراتی و سیاسی است [۴].

۴- تاریخچه بلاک چین

فناوری بلاک چین یک دفتر کل توزیع شده است که این قدرت را دارد که طیف گسترده ای از کسب و کارها را به طور کامل متحول کند. این یک روش ضد دستکاری، شفاف و ایمن برای ذخیره داده ها است. بلاک چین بر روی یک شبکه کامپیوتری ساخته شده است که دفتر کل معاملات را به اشتراک می گذارد. شبکه هر تراکنش را قبل از اضافه کردن آن به دفتر کل احراز هویت می کند. این امر هک یا خراب کردن داده های یک بلاک چین را بسیار دشوار می کند. با استفاده از نام مستعار ساتوشی ناکاموتو، یک فرد یا گروه ناشناس از افراد برای اولین بار در سال ۲۰۰۸ از کلمه "بلاک چین" استفاده کردند. ناکاموتو

دانشگاهی و صنعتی زیادی را به خود جلب کرده است. برای اینکه به کسی کمک کند تا فناوری بلاکچین و مسائل امنیتی بلاکچین را درک کند، به ویژه برای کاربرانی که از بلاکچین برای انجام تراکنش‌ها استفاده می‌کنند و برای محققانی که فناوری بلاکچین را توسعه می‌دهند و مسائل امنیتی بلاکچین را بررسی می‌کنند، تلاش و زمان بسیاری از محققان صرف انجام این کار شد [۳].

بلاکچین، یک سیستم دفتر کل توزیع شده، تراکنش‌های ایمن، باز و غیرقابل تغییر را امکان‌پذیر می‌کند. این شبکه‌ای از پایگاه داده مشترک رایانه‌ها است که به روز نگه داشته می‌شود. هر بلوک در زنجیره بلوکی شامل مجموعه‌ای از تراکنش‌ها است و هر بلوک به بلوک قبلی در زنجیره مرتبط است. در نتیجه، تغییر داده‌های موجود در بلاکچین مستلزم تغییر هر بلوک در زنجیره است که انجام آن را بسیار دشوار می‌کند. ویژگی‌های اصلی بلاکچین در زیر ذکر شده است [۶]:

تغییرناپذیری: تغییرناپذیری بلاکچین به این معنی است که وقتی داده‌ها به بلاکچین اضافه می‌شوند، نمی‌توان آن‌ها را به راحتی تغییر داد یا حذف کرد. این باعث می‌شود بلاکچین برای برنامه‌هایی که به درجه بالایی از امنیت و شفافیت نیاز دارند، مانند تراکنش‌های مالی و مدیریت زنجیره تامین، ایده‌آل باشد.

شفافیت: به دلیل شفافیت بلاکچین، تمام گره‌های شبکه به تراکنش‌های یکسان و یک کپی از بلاکچین دسترسی دارند. این امر باعث می‌شود که کلاهبرداری یا فساد به شدت چالش برانگیز باشد.

امنیت: امنیت بلاکچین از طریق استفاده از انواع تکنیک‌های رمزنگاری مانند توابع هش، امضای دیجیتال و رمزگذاری به دست می‌آید. این به این دلیل است که بلاکچین مبتنی بر رمزنگاری است که یک فناوری بسیار امن است. رمزنگاری استفاده شده در بلاکچین دسترسی کاربران غیرمجاز به داده‌های موجود در بلاکچین را بسیار دشوار می‌کند.

تمرکززدایی: تمرکززدایی از بلاکچین از طریق استفاده از شبکه هم‌تا به هم‌تا حاصل می‌شود. این بدان معناست که هیچ مرجع مرکزی وجود ندارد که بلاکچین را کنترل کند. در عوض، بلاکچین توسط گره‌های موجود در شبکه کنترل می‌شود. این امر سانسور یا دستکاری زنجیره بلوکی را برای هر

۲۰۲۰ با هدف افزایش مقیاس پذیری، امنیت و کارایی معرفی کرد. این پروژه هنوز در حال توسعه است و انتظار می‌رود تا سال ۲۰۲۳ تکمیل شود. همانطور که در شکل ۱ نشان داده شده است.

1982	1991	1998	2008-2009	2013-2015	2020-2023
مفهوم پیشنهادی پروتکل بلاک چین	ایده یک ارز دیجیتال که از فناوری بلاک چین استفاده می‌کند را ارائه کرد	ایده ارز دیجیتال که از فناوری بلاک چین استفاده می‌کند را ارائه کرد	ایده ارز دیجیتال که از فناوری بلاک چین استفاده می‌کند را ارائه کرد	ایده ارز دیجیتال که از فناوری بلاک چین استفاده می‌کند را ارائه کرد	ایده ارز دیجیتال که از فناوری بلاک چین استفاده می‌کند را ارائه کرد

شکل ۱: تاریخچه بلاکچین (اعتبار عکس/تصویر: اصلی) [۶]

۵- ویژگی‌های بلاکچین

بلاکچین یک فناوری دفتر کل توزیع شده جدید، یکپارچه‌سازی ذخیره‌سازی توزیع شده، الگوریتم رمزگذاری، انتقال هم‌تا به هم‌تا، مکانیسم اجماع، قرارداد هوشمند و سایر فناوری‌ها است که می‌تواند به اشتراک‌گذاری اطلاعات و چشم‌انداز فوق‌العاده بین چندین طرف را تحقق بخشد، کارایی پردازش کسب و کار را بهبود داده و باعث کاهش هزینه‌ها شود. در حال حاضر، با توسعه سریع جامعه، فناوری بلاکچین پتانسیل قوی در بسیاری از زمینه‌ها، مانند کاربرد در زنجیره تامین، پزشکی، امور مالی، حفاظت از حریم خصوصی، یادگیری فدرال و سایر زمینه‌های صنعتی نشان داده است. با این حال، در سناریوهای کاربردی مختلف، الزامات مختلفی برای کنترل دسترسی بلاکچین، توان عملیاتی، اندازه شبکه و غیره وجود دارد. نحوه تعامل با داده‌ها و انتقال ارزش بین سیستم‌های مختلف بلاکچین به کانون تحقیقات در دانشگاه و صنعت تبدیل شده است [۷]. پس از راه‌اندازی بلاکچین در سال ۲۰۰۸، به عنوان یک نوآوری مخرب که ممکن است نحوه تعامل افراد، ایجاد هزینه‌های خودکار، پیگیری و نظارت بر تراکنش‌ها را تغییر دهد، به تکامل خود ادامه داد. الزام مقامات مرکزی برای نظارت و کنترل تراکنش‌ها و تعاملات بین اعضای مختلف ممکن است با استفاده از زنجیره بلوکی حذف شود که می‌تواند مقرون به صرفه باشد [۸].

در یک محیط غیرقابل اعتماد، بلاکچین ویژگی‌های مطلوبی از جمله عدم تمرکز، استقلال، یکپارچگی، تغییرناپذیری، تأیید، تحمل خطا، ناشناس بودن، قابلیت حسابرسی و شفافیت را در اختیار کاربران قرار می‌دهد که با این ویژگی‌های پیشرفته، فناوری بلاکچین در چند سال اخیر توجه

کند. با این حال، هر گره زمانی که یک بلوک جدید به زنجیره بلوکی اضافه می‌شود، دفتر کل خود را با استفاده از یک مکانیسم اجماع مشترک به روز می‌کند. علاوه بر این، در زنجیره بلوکی و به ویژه در شبکه‌های ارزهای دیجیتال، صحت داده‌ها اغلب توسط یک فناوری رمزگذاری نامتقارن به نام رمزنگاری کلید عمومی تأیید می‌شود. در این فناوری، فرستنده و گیرنده هر دو دارای یک جفت کلید متشکل از یک کلید عمومی و یک کلید خصوصی هستند. کلید خصوصی منحصراً در دسترس گره‌هایی است که آن را ایجاد کرده‌اند، در حالی که کلید عمومی نسبتاً آزادانه در سراسر شبکه پخش می‌شود. فرستنده داده‌ها را با استفاده از کلید عمومی گیرنده رمزگذاری می‌کند. از آنجایی که داده‌ها با استفاده از کلید عمومی گیرنده رمزگذاری می‌شوند، تنها با استفاده از کلید خصوصی گیرنده می‌توان آنها را رمزگشایی کرد. علاوه بر این، در مورد ارسال تراکنش‌ها در شبکه بلاکچین، تراکنش تنها پس از امضای دیجیتالی کامل تلقی می‌شود. پس از آن، تراکنش توسط فرستنده با استفاده از کلید خصوصی او امضا می‌شود. برای گیرنده، اصالت تراکنش، یعنی هویت فرستنده، می‌تواند با استفاده از کلید عمومی مرتبط (متعلق به فرستنده) بررسی شود. به این ترتیب، تمام تراکنش‌ها به طور خودکار توسط گره‌ها بررسی و احراز هویت می‌شوند و شبکه هر گونه تراکنش احراز هویت نشده را رد می‌کند. لطفاً توجه داشته باشید که در شبکه بلاکچین، یک تراکنش معتبر و استخراج شده غیرقابل برگشت است [۱۰].

در واقع، تغییر داده‌های موجود در بلوک‌ها به دلیل ویژگی‌های رمزنگاری بلاکچین دشوار است. در عمل، بلوک‌ها از طریق یک مرجع هش به هم متصل می‌شوند، زیرا هر بلوک بعدی علاوه بر مقدار هش بلوک واقعی، مقدار هش بلوک قبلی را نیز دارد (شکل ۲). ایجاد یک مقدار هش از طریق استفاده از یک الگوریتم هش رمزنگاری پیچیده و ریاضی امکان‌پذیر است، که هر نوع ورودی را می‌پذیرد و یک عدد با طول ثابت به نام مقدار هش را خروجی می‌دهد. مشخصه اصلی یک تابع هش این است که اگر یک کسری در ورودی تغییر کند، کل مقدار خروجی تغییر خواهد کرد. در نتیجه، اگر یک مهاجم برای مثال سعی کند داده‌ها را در بلوک ۱ ویرایش کند، مقدار هش آن بلوک در بلوک ۲ تغییر می‌کند، و بنابراین نفوذگر باید مقدار هش را تغییر دهد. آن بلوک علاوه بر این، از آنجایی که بلوک ۲

نهادی بسیار دشوار می‌کند. این امر آن را در برابر سانسور و دستکاری بسیار مقاوم می‌کند.

پایداری: تراکنش‌ها را می‌توان به سرعت تأیید کرد و تراکنش‌های نامعتبر توسط ماینرهای صادق پذیرفته نمی‌شوند. تقریباً غیرممکن است که تراکنش‌ها را پس از گنجاندن در بلاکچین حذف یا بازگردانید. بلوک‌های حاوی تراکنش‌های نامعتبر را می‌توان فوراً کشف کرد [۹].

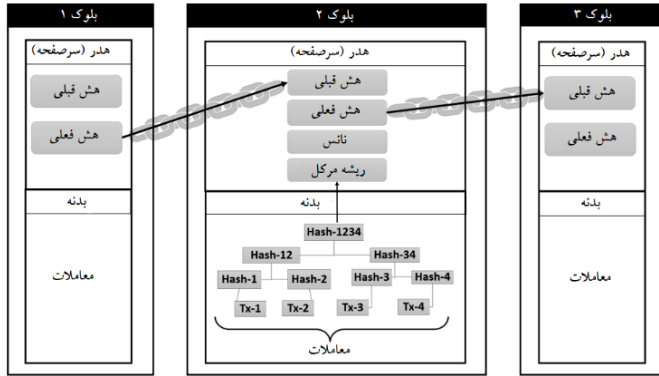
ناشناس بودن: هر کاربر می‌تواند با یک آدرس تولید شده با بلاکچین تعامل داشته باشد که هویت واقعی کاربر را آشکار نمی‌کند. توجه داشته باشید که بلاکچین به دلیل ضمانت حفظ حریم خصوصی به دلیل محدودیت ذاتی، نمی‌تواند حفظ کامل حریم خصوصی را تضمین کند [۹].

قابلیت حسابرسی: بلاکچین بیت کوین داده‌های موجودی کاربر را بر اساس مدل خروجی تراکنش خرج نشده ذخیره می‌کند. هر تراکنش باید به برخی از تراکنش‌های خرج نشده قبلی اشاره کند. هنگامی که تراکنش جاری در بلاکچین ثبت می‌شود، وضعیت تراکنش‌های خرج نشده ارجاعی از مصرف نشده به مصرف شده تغییر می‌کند. بنابراین تراکنش‌ها را می‌توان به راحتی تأیید و ردیابی کرد [۹].

۶- معماری بلاکچین

زنجیره بلوکی مجموعه‌ای از بلوک‌های داده‌ای است که به طور مداوم در حال گسترش هستند که به یکدیگر متصل شده‌اند تا یک زنجیره طولانی را تشکیل دهند. همانطور که در شکل ۲ توضیح داده شده است. این شبکه از بلوک‌های داده متصل یک دفتر کل توزیع شده را نشان می‌دهد که در یک شبکه هم‌تا به هم‌تا منتشر می‌شود. دفتر کل توزیع شده شامل مجموعه‌ای از داده‌های دیجیتال است که از طریق یک شبکه هم‌تا به هم‌تا همگام‌سازی، تکثیر، توزیع و به اشتراک گذاشته می‌شوند. هر دستگاهی که به شبکه اصلی متصل است، آخرین نسخه دفتر کل مشترک را حفظ می‌کند، به عنوان مثال، هر هم‌تا در شبکه یک کپی از دفتر کل دارد که با دیگری یکسان است. دفتر کل عمدتاً با ایمنی آن مشخص می‌شود و پایگاه داده تنها با افزودن بلوک‌های جدید به زنجیره قابل گسترش است. تغییرات در رکوردهایی که قبلاً در زنجیره ثبت شده‌اند از نظر محاسباتی غیرممکن است. در نتیجه، مزیت اصلی دفتر کل توزیع شده توصیف شده، ماهیت غیرمتمرکز آن است. در واقع، هیچ مرجع مرکزی وجود ندارد که دفتر کل را کنترل

صفرهاى ابتدائى را براى يك مقدار غيرانسى معين كشف كرد، مى‌تواند پاسخ را در شبكه پخش كند و نشان دهد كه در استخراج يك بلوك جديد موفق بوده است. توجه داشته باشيد كه تعداد صفرهاى متوالى سطح دشوارى استخراج را نشان مى‌دهد.

شكل ۲: معماری کلی بلاکچين [۱۰].

گره‌هاى ماینرهاى، نیز مسئول تأیید تمام داده‌هاى موجود در يك بلوك هستند. براى این منظور، داده‌هاى يك بلوك با شكل درخت مرکل ذخيره مى‌شوند كه يك ساختار داده خاص را به شكل درخت مبتنى بر هش نشان مى‌دهد (شكل ۲). درختان تأیید داده‌ها را ساده مى‌کنند و بهتر است با استفاده از تابع هش همه تراكنش‌ها در نظر گرفته شود، نه از ساختار درخت مرکل. اگر يك تراكنش منفرد تغيير كند، كل نتيجه هش تغيير مى‌كند و تشخيص داده‌هاى تغيير یافته غيرممکن مى‌شود. با این حال، با استفاده از ساختار خاص درخت مرکل، مى‌توان در هر كسرى از درخت ببينيم كه کدام قسمت مقدار هش اشتباه را ارائه مى‌كند. فرض كنيد يك مهاجم، تراكنش Tx-3 را تغيير مى‌دهد. در نتيجه، به راحتی مى‌توان تشخيص داد كه فقط سمت راست درخت مرکل خروجى‌هاى هش نادرست مى‌دهد. از آنجايى كه مقادير هش Tx-3 و Tx-4 اشتباه خواهد بود، نيازى به بررسى Tx-1 و Tx-2 نيست و در نتيجه، درخت مرکل براى تأیید داده‌ها در سيستم‌هاى توزيع شده هم‌تا به هم‌تا بسيار مفيد است [۱۰].

۷- چالش‌هاى استفاده از بلاکچين در خدمات عمومى

در ابتدائى‌ترين شكل، بلاکچين يك شبكه توزيع شده است كه مجموعه‌اى سازمان‌يافته از اسناد مختلف را شامل مى‌شود كه توسط اتصالاتى به نام زنجيره‌ها به هم مرتبط شده‌اند. فقط کاربران ثبت نام شده به جزئيات ذخيره شده در

هش بلوك ۱ را انجام مى‌دهد، هر گونه تغيير در هش مقدار هش بلوك ۲ در بلوك ۳ را تغيير مى‌دهد. در نتيجه، اگر كسى خواهد يك بلوك را اصلاح كند، بايد داده‌ها را براى تمام بلوك‌هاى بعدى در بلاکچين تغيير دهد. علاوه بر این، حتى اگر مقدار هش يك بلوك مشخص باشد، محاسبه ورودى تابع هش به دليل ويژگى غيرقابل وارونگى تابع هش دشوار است. سوال بعدى این است كه چگونه مى‌توان بلوك‌هاى جديد را به شبكه اضافه كرد. در واقع، اگر مورد خاص ارز ديجيتال بيت كوين در نظر گرفته شود، انواع خاصى از گره‌ها به نام «ماینرها» وجود دارند كه مسئول ساختن بلوك‌هاى جديد در زنجيره هستند. وظيفه ماینر به روز رسانى (از تراكنش‌هاى قبلى) سوابق دفتر كل عمومى بلاکچين است. هر گره شبكه مى‌تواند يك ماینر باشد. ماینرها ساعت‌ها طول مى‌كشد تا يك بلوك جديد ايجاد كنند، زيرا آنها بايد يك پازل رياضى به نام "اثبات كار"⁴ را حل كنند. چندین ماینر مى‌توانند به صورت موازى كار كنند تا يك بلوك جديد اضافه كنند. با این وجود، تنها يك ماینر مى‌تواند در لحظه يك بلوك جديد اضافه كند. اولين ماینرى كه مشكل اثبات كار را حل مى‌كند مى‌تواند آن بلوك جديد را ماین كند. براى رفع مشكل استخراج اثبات كار، به قدرت محاسباتى عظيمى نياز است. مى‌توان كل فرآيند را به چند مرحله تقسيم كرد [۱۰]:

- براى شروع استخراج يك بلوك جديد، يك ماینر تراكنش‌ها را از شبكه مشترك جمع‌آورى كرده و آنها را در يك بلوك سازماندهى مى‌كند.
- ماینر ارزش هش قبلى بلاکچين را تأیید مى‌كند و آن را با تراكنش‌ها در بلوك جديد مورد نظر سپرده مى‌كند.
- ماینر متغیرى به نام "نانس"⁵ را بدست آورده و در همان بلوك ذخيره مى‌كند (شكل ۲). این مقدار متغیر مى‌تواند در هر زمان توسط ماینر تغيير يابد.
- ماینر اکنون پازل اثبات كار شبكه را بررسى خواهد كرد. مشكل شامل يافتن يك مقدار هش ويژه براى كل بلوك جديد است كه با چندین صفر شروع مى‌شود. این مقدار هش ويژه را مى‌توان با تغيير مقدار نانس يافت، كه تنها پارامترى است كه ماینر مى‌تواند آن را تغيير دهد. هنگامى كه ماینر همان مقدار

⁵ Nonce

⁴ Proof of Work

از زمان انتظار برای استخراج و گنجاندن هر تراکنش در یک بلوک ایجاد می شود زیرا اندازه بلوک محدود است. علاوه بر این، اگر زمان تولید بلوک کوتاه باشد، فورک های زیادی تولید می شود، بنابراین نمی توان زمان تولید بلوک را به طور مصنوعی کاهش داد. از طرف دیگر، اگر تمام داده ها در یک زنجیره ذخیره شوند، اندازه زنجیره بیش از حد بزرگ می شود. اندازه بلاکچین فعلی بیت کوین و اتریوم ۱۶۳.۳۴ گیگابایت و در نتیجه ۶۶۷.۱۰ گیگابایت است. تا سال ۲۰۲۰ راه های مختلفی برای حل این مسائل وجود دارد.

۸- انواع فناوری بلاکچین

در میان تمام فناوری های موجود برای امنیت داده ها و حفظ حریم خصوصی، بلاکچین به دلیل ویژگی هایی اصلی مانند تغییر ناپذیری و برگشت ناپذیری، کارآمدترین فناوری است. بلاکچین نسبت به تغییر داده ها سرکش است. هرگاه تغییری در تراکنش های دفتر کل ایجاد شود، تغییرات به همه گره ها توزیع می شود تا رونوشت خاص خود از دفتر را تأیید و به روزرسانی کنند. هنگامی که تراکنش از تمام گره های شبکه تأیید شد، امکان تغییر تراکنش بدون تغییر بلوک های بعدی و قبلی وجود ندارد. بنابراین، تراکنش های بلاکچین غیرقابل برگشت هستند و داده های آن ها دائماً اضافه می شوند. هر بلوک با پیوندی که به آن زنجیره نیز می گویند متصل است. بلوک بعدی شامل هش بلوک قبلی برای بازدید از زنجیره به ترتیب زمانی معکوس است. بلاکچین از ساختار غیرمتمرکز و توزیع شده همراه با ویژگی های رمزنگاری استفاده می کند که باعث می شود به روشی منحصر به فرد کار کند. در جایی که امنیت و محرمانه بودن اطلاعات اولویت اول شبکه است، فناوری بلاکچین ترجیح داده می شود. در اینترنت اشیا، کنترل دسترسی را می توان با پیاده سازی بلاکچین کارآمدتر به دست آورد. علاوه بر این، از ادبیات، واضح است که استفاده از بلاکچین نتایج بسیار خوبی برای موارد استفاده دیگر مانند کار شبکه موقت خودرو، مراقبت های بهداشتی و زنجیره تامین خواهد داشت [۵]. در زیر انواع فناوری بلاکچین اشاره شده است:

بلاکچین خصوصی: نوعی بلاکچین است که در آن

اطلاعات به صورت خصوصی در یک شرکت تنها نگهداری می شود. کاملاً مجاز است، و همچنین هر گره ای که می خواهد متصل شود باید بخشی از چنین گروه خاصی شود. بلاکچین خصوصی عملی است و اغلب برای گزینه های منحصر به فرد

این بلوک ها که مربوط به تراکنش های مختلف است دسترسی دارند. مجوز کاربر توسط یک سری پویا از کلیدهای رمزگذاری خود مدیریت حفظ می شود، هر کاربر تأیید شده یک کلید منحصر به فرد حساس به زمان دریافت می کند که اگر تایمر رمزگشایی منقضی شود، به طور خودکار آن را مسدود می کند. بدون نیاز به یک مرجع مرکزی، فناوری بلاکچین یک تنظیمات محاسباتی توزیع شده را امکان پذیر می کند. بلاکچین یک پلتفرم جدید است که امکان محاسبات مستقل تر را فراهم می کند. در طول رشد بی سابقه بیت کوین به عنوان یک ارز دیجیتال در سال های ۲۰۱۷-۲۰۱۸، محبوبیت آن افزایش یافت. با این حال، ارز دیجیتال تنها کاربرد یا استفاده زنجیره بلوکی نیست. کاربردهای گسترده ای در مشاغل از جمله جمع آوری داده ها و اشتراک گذاری در محیط های مختلف دارد [۱۱]. در زیر چالش های استفاده از بلاکچین در خدمات عمومی ذکر شده است [۴]:

امنیت: مشکلات امنیتی زیادی در بلاکچین وجود دارد. برخی از این مسائل امنیتی در نسل اول و دوم بلاکچین رایج است و برخی دیگر مختص نسل دوم یعنی قراردادهای هوشمند است.

حریم خصوصی: از آنجا که یک بلاکچین توزیع شده

است، هر گره کاملی که تراکنش ها را پردازش می کند و زنجیره بلاک را ایجاد می کند باید به داده های تراکنش واقعی بلاکچین دسترسی داشته باشد. این بدان معناست که در یک ارز رمزنگاری شده مانند بیت کوین، زنجیره بلوکی برای همه قابل دسترسی است و هر تراکنش را می توان به بلوک پیدایش اولیه ردیابی کرد و اجازه می دهد تا چندین ظاهر افراد را به هم متصل کرده و هویت آنها را آشکار کند. علاوه بر این، برنامه هایی که بر قراردادهای هوشمند متکی هستند، مانند سیستم های دولت الکترونیک، ممکن است مقدار قابل توجهی از داده های محرمانه را در مورد شهروندان، مشتریان، کارمندان، محصولات و تحقیقات جمع آوری، ذخیره و مدیریت کنند. وقتی چنین اطلاعاتی به خطر بیفتد، معمولاً اعتماد و اطمینان کاربران از بین می رود. حریم خصوصی را می توان با توجه به دیدگاه هویت و دیدگاه داده افزایش داد.

مقیاس پذیری: استفاده از فناوری بلاکچین در خدمات

دولتی منجر به ذخیره حجم زیادی از داده ها در زنجیره می شود در حالی که خدمات باید فوراً معرفی شوند. دو مشکل در مورد مقیاس پذیری، توان عملیاتی و ظرفیت وجود دارد. اولین مورد

مورد بحث و بررسی قرار داده شده است. با بیت کوین شروع سپس پیاده سازی‌های اتریوم، فابریک هایپرلجر، Quorum و کوردا ۳ مورد بحث قرار می‌گیرد [۱۵]:

بیت کوین: بیت کوین مفهوم بلاکچین را به دنیا معرفی کرد. توسط ساتوشی ناکاموتو ایجاد شد. از زمان معرفی آن محبوب بوده است و مشتقات بسیاری را در سراسر جهان روشن کرده است. این یک رکورد دفتر کل بدون مجوز است، به این معنی که دفتر کل تمام تراکنش‌های بیت کوین به صورت عمومی در دسترس است و در گره‌های سراسر جهان توزیع می‌شود. از زمان ایجاد آن در سال ۲۰۰۸، بسیاری استدلال کرده‌اند که بیت کوین باید به‌عنوان یک کالای سوداگرانه و نه صرفاً یک ارز رمزنگاری‌شده در نظر گرفته شود. نمادهای مورد استفاده برای بیت کوین BTC یا XBT هستند. BTC مخفف بیت کوین است. این اختصارات از سوی سازمان استاندارد بین‌المللی آمده است که فهرستی از ارزهای بین‌المللی شناخته شده را نگهداری می‌کند. "X" نیز نشان می‌دهد که ارز با کشور خاصی مرتبط نیست. بسیاری از برنامه‌های کاربردی فین تک بر روی دفتر کل توزیع شده بیت کوین ساخته شده‌اند، جایی که می‌توان سوابق تراکنش‌ها را به راحتی تأیید کرد.

اتریوم: اتریوم به‌عنوان یک پروتکل جایگزین برای بیت کوین ایجاد شد و امکان ساخت برنامه‌های غیرمتمرکز، نوشتن قراردادهای هوشمند و مدیریت دارایی‌های دیجیتال را فراهم می‌کند. اتریوم یک پلتفرم بلاکچین بدون مجوز و منبع باز است. کیت‌های پیاده‌سازی و توسعه قرارداد هوشمند آن محبوب‌ترین پلتفرم بلاکچین برای برنامه‌های غیرمتمرکز است. اتریوم دارای یک ارز دیجیتال بومی به نام اتر است که دارای سه هدف اصلی: تسویه تراکنش‌ها از طریق تبادل اتر و فعال کردن عملیات شبکه با استفاده از اتر به‌عنوان ارز برای پرداخت هزینه تراکنش و ذخیره ارزش است. اتریوم دارای بزرگترین اکوسیستم سازمانی در جهان است، با یک جامعه فنی فعال متشکل از بیش از ۳۰۰۰۰۰ توسعه دهنده و متخصص زیرساخت هماهنگ شده توسط اتحاد سازمانی اتریوم که به ترویج پذیرش اتریوم اختصاص دارد و شامل کشورهای جهان است. با این حال، اتریوم از نظر مقیاس‌پذیری، نوسانات قراردادهای هوشمند، فقدان یک سیاست پولی مشخص و برخی عدم اطمینان در قوانین کمیسیون بورس و اوراق بهادار دارای محدودیت‌هایی است. شتاب اجرای اتریوم برای خدمات مالی ناشی از قابلیت‌های

شرکت برای ردیابی انتقال اطلاعات بین چندین دفاتر استفاده می‌شود. ریپل و هایپر لجر دو نمونه از بلاکچین خصوصی هستند [۱۲].

بلاکچین ترکیبی: یک بلاکچین ترکیبی دفتر کل خصوصی و عمومی را در یک دفتر کل دیجیتالی واحد ترکیب می‌کند [۱۳].

بلاکچین کنسرسیوم: زنجیره بلوک خصوصی و فدرال که معمولاً به‌عنوان بلاکچین کنسرسیوم شناخته می‌شود، کاملاً مشابه هستند. یک گروه مشتری تنظیم شده بخشی از این شبکه "نیمه خصوصی" است. به‌عنوان یک دفتر کل قابل تأیید، هماهنگ، کاملاً شفاف و توزیع شده در نظر گرفته می‌شود که انتقال داده‌ها را در بین کاربران ثبت می‌کند. به همین دلیل، به ندرت بسیاری از گره‌ها در شبکه زنجیره بلوک قادر به داشتن امتیازات اجماع هستند [۱۲].

بلاکچین عمومی: بلاکچینی که برای دسترسی عموم باز است به‌عنوان بلاکچین عمومی شناخته می‌شود. همه ممکن است در روند دستیابی به اجماع شرکت کنند و بنابراین می‌توانند بلافاصله تراکنش‌ها را در سیستم بلاکچین عمومی بررسی و تأیید کنند. اکوسیستم‌های رمزنگاری از جمله بیت کوین، اتریال و بسیاری دیگر نمونه‌های انگشت شماری از پیاده‌سازی زنجیره بلوک هستند. حریم خصوصی و قابل اعتماد بودن زنجیره بلوک بیت کوین با استفاده از احراز هویت رمزنگاری تضمین می‌شود زیرا فناوری زنجیره بلوک به زیرساخت سرور مرکزی متکی نیست [۱۲].

۹- طبقه‌بندی پلتفرم‌های بلاکچین

فناوری بلاکچین می‌تواند به دستیابی به هفت هدف هزینه، کیفیت، سرعت، وابستگی، کاهش ریسک، پایداری و همچنین انعطاف‌پذیری، مدیریت زنجیره تامین کمک کند. بلاکچین را به‌عنوان قابلیت برای شکستن سیلوهای داده و ارائه یک منبع داده در دیجیتالی کردن با کمک کنترل داده در زمان واقعی که برای همه شرکای مورد اعتماد در شبکه مورد نیاز است، مورد بحث قرار داده است. با کمک بلاکچین اعتماد و امنیت را می‌توان به راحتی افزایش داد و جدای از این، ارزش‌های تجاری نیز وجود دارد که با بهبود کارایی، شهرت و پاسخگویی به اعتمادسازی با کمک بلاک چین کمک می‌کند [۱۴]. در این بخش فرعی، یک تحلیل مقایسه‌ای از رایج‌ترین و محبوب‌ترین پیاده‌سازی‌های بلاکچین منبع باز را

حفظ می شود زیرا تراکنش ها برای اعضای شبکه بزرگتر قابل مشاهده نیستند. این شبیه به کانال های هایپرلجر است، که در آن برخی از تراکنش ها فقط برای گروه کوچک تری از گره های شبکه که در یک دفتر کوچک تر و خصوصی نگهداری می شوند قابل مشاهده است. متمرکز بر سازمان به عنوان یک شبکه گاز رایگان نامیده می شود، به این معنی که هیچ "هزینه استخراج" برای تراکنش ها وجود ندارد، و هیچ هزینه ارز دیجیتال مرتبط با تراکنش های آن وجود ندارد (یعنی گاز روی صفر تنظیم شده است).

فریم ورک کوردا ۳: این پلتفرم یک پروژه نرم افزاری خصوصی، دارای مجوز و منبع باز است که شبکه کوردا را ایجاد می کند. مزیت اصلی کوردا سهولت در مدیریت قراردادهای دستیابی به توافقات بین طرفین است، به خصوص زمانی که اعتماد کافی بین طرفین با استفاده از قراردادهای هوشمند وجود ندارد. برخلاف هایپرلجر یا اتریوم، برای دستیابی به اجماع، از ایده استخرهای اسناد رسمی استفاده می کند. جزئیات این روش اجماع را می توان در مقدمه کتاب سفید پلتفرم کوردا یافت. کوردا عمدتاً بر روی خدمات مالی برای ایجاد یک شبکه مستقل جهانی تمرکز می کند و بنابراین بسیاری از اجزای ساختار بلاکچین معمولی را که باعث زمان و سربار محاسباتی می شوند، حذف می کند. با این حال، عملکرد کامل پلتفرم بلاکچین کوردا را می توان با استفاده از اجزای ارائه شده توسط هایپرلجر به دست آورد. علاوه بر سرعت های عملیاتی سریع ارائه شده توسط کوردا، به شرکت های فین تک نیز کمک می کند تا هزینه ها و کارایی همکاری های بین شرکتی را بهینه کنند، جایی که داده ها را فقط می توان بین گره های مجاز به اشتراک گذاشت. متمرکز بر سازمان سریعترین عملیات تراکنش را در مقایسه با سایر بلاکچین های پیاده سازی اصلی ارائه می دهد. با این حال، انعطاف پذیری کمتری دارد. اتریوم امنیت را با مقیاس پذیری محدود فراهم می کند و کارایی کمتری دارد (یعنی تراکنش های کم در ثانیه) و بنابراین در موقعیت های بحرانی زمانی کاربرد ندارد. فابریک هایپرلجر معاملات را بسیار سریعتر از اتریوم انجام می دهد. این مورد انتظار است زیرا دومی مبتنی بر یک بلاکچین بدون مجوز است.

قرارداد هوشمند بلاکچین و مشارکت شدید آن در امور مالی غیرمتمرکز است. اتریوم ۱.۰ از اثبات کار به عنوان الگوریتم اجماع خود استفاده کرد که در نتیجه حدود ۴۰ تراکنش در ثانیه انجام شد. بعداً، اتریوم ۲.۰ جایگزین اثبات کار با اثبات سهام شد. اتریوم ۲.۰ اخیراً به پلتفرم ترجیحی فین تک تبدیل شده است زیرا می تواند تا ۳۰۰۰ تراکنش در ثانیه را انجام دهد که سریع تر و در عین حال کارآمدتر از بیت کوین یا اتریوم ۱.۰ است.

فابریک هایپرلجر: یک کنسرسیوم منبع باز است که تحت عنوان فاین لینوکس نگهداری می شود و دارای بیش از ۲۰۰ عضو از شرکت های مختلف جهانی، از جمله خدمات مالی، است که پذیرش بلاکچین را برای کاربردهای صنعتی نیز امکان پذیر می کند. فابریک هایپرلجر یک پلتفرم بلاکچین مجاز و خصوصی است که گره های شرکت کننده می توانند دارایی ها را انتقال دهند. تراکنش ها توسط کد زنجیره ای هدایت می شوند. کد زنجیره ای چیزی است که عملکرد یک قرارداد هوشمند را در چارچوب فابریک هایپرلجر اجرا می کند. اجرای کد زنجیره ای تعاملات بین گره ها و دفتر کل مشترک را ایجاد می کند. تمام گره های داخل شبکه باید هویت گره های دیگر را بدانند و حفظ کنند. زیرساخت هایی در شبکه بزرگ تر فابریک هایپرلجر وجود دارند که کانال نامیده می شوند. کانال ها به زیر مجموعه خاصی از گره ها محدود می شوند. یک کانال می تواند دفتر کل خود را ایجاد کند که فقط رکوردی از تراکنش ها و دارایی های دیجیتال خود را حفظ می کند و تنها می تواند توسط گره های آن کانال قابل دسترسی یا مشاهده باشد. فابریک هایپرلجر از یک ماژول امنیتی سخت افزار پشتیبانی می کند که برای مدیریت و محافظت از کلیدهای دیجیتال و معماری مدولار آن که از اجزای بلاگین پشتیبانی می کند، حیاتی است.

متمرکز بر سازمان^۶: متمرکز بر سازمان یک نسخه مجاز از بلاکچین اتریوم است. این توسط جی پی مورگان^۷ توسعه داده شد و بعداً توسط کنسنسیس^۸ خریداری شد. از آنجایی که این یک بلاکچین مجاز است، گره ها باید قبل از ورود به شبکه متمرکز بر سازمان تأیید شوند. الگوریتم های اجماع مورد استفاده متمرکز بر سازمان به جای اجرای PoW اتریوم ۱.۰ و بیت کوین، RAFT و IBFT هستند. حریم خصوصی در متمرکز بر سازمان

^۸ ConsenSys

^۶ Quorum

^۷ JP Morgan

خواهد داد. بلاکچین را می‌توان به عنوان داده‌های ساختار یافته تعریف کرد که نوعی پایگاه داده به اشتراک گذاشته شده است به نحوی که داده‌ها را ذخیره می‌کند. اطلاعات در قالب گروه-هایی به نام بلوک جمع‌آوری می‌شود و مجموعه اطلاعات را در خود نگهداری می‌کند. داده‌ها در بلوک‌هایی که از طریق رمزنگاری با هم متحد می‌شوند، ساختار یافته‌اند. در ساختار زنجیره‌ای هر بلوک جدید به بلوک قبلی مربوط می‌شود و اولین بلوک ساختار به نام بلوک پیدایش شناخته می‌شود. هنگامی که به صورت غیرمتمرکز استفاده می‌شود، این ساختار داده یک جدول زمانی از داده‌ها ایجاد می‌کند که قابل تغییر نیستند. هنگامی که بلاکچین پر می‌شود، ایجاد شده و در این جدول زمانی گنجانده می‌شود. چارچوب بلاکچین شامل ماژول‌های اساسی و تمام اجزای خاص است که توسط توسعه دهنده بر اساس آنها پیاده سازی شده است. چارچوب را می‌توان به لایه های مختلفی تقسیم کرد که در شکل ۳ نشان داده شده است [۱۶]:

شکل ۳: نمایی از لایه های بلاکچین

لایه زیرساخت سخت‌افزاری: داده‌های بلاکچین به طور ایمن در سرور داده ذخیره می‌شود. هنگامی که هر کاربری در وب می‌گردد یا از هر برنامه بلاکچین استفاده می‌کند، ماشین کاربان درخواست دسترسی به داده‌ها را از سرور می‌کند. چارچوبی که این تبادل داده را تسریع می‌کند، به عنوان

کورد^۹ همچنین دارای نرخ تراکنش‌های بالاتری نسبت به اتریوم ۱.۰ است اما توان عملیاتی کمتری نسبت به فابریک هایپرلج دارد. همانطور که قبلاً ذکر شد، یک فابریک هایپرلج با اجزای "پلاگین و بازی"^۹ خود می‌تواند ساخته شود تا عملکردی مشابه با پلت‌فرم کوردا داشته باشد. با این حال، بالاترین تراکنش توسط اتریوم ۲.۰ گزارش شده است. هنوز استاندارد در مورد معیارهای عملکرد بلاکچین وجود ندارد. آزمایش‌ها توسط منابع محدود می‌شوند و اغلب بر موارد استفاده خاص متمرکز هستند. بنابراین، این اندازه‌گیری‌ها لزوماً دقیق نیستند [۱۵].

۱۰- لایه‌های بلاکچین

فناوری بلاکچین توسط استوارت هابر، دبلیو اسکات، استورنتتا و دیو بایر و ساتوشی ناکاموتو در سال ۲۰۰۸ اختراع شد تا به عنوان دفتر کل معاملات عمومی عمل کند. اصطلاح بلاکچین اولین بار به عنوان "زنجیره بلوک های امن رمزنگاری شده" توصیف شد. اصطلاح رمزنگاری به یک اصطلاح پرطرفدار در دانشگاه‌ها و صنعت تبدیل شده است. بیت‌کوین به محبوب‌ترین ارز دیجیتال تبدیل شده است که موفقیت چشمگیری کسب کرده است. همچنین به عنوان فناوری هسته‌ای شناخته می‌شود که برای ساخت بیت‌کوین استفاده می‌شود. اساساً، بلاکچین را می‌توان به عنوان یک رجیستری بانک داده توزیع شده که در میان گره‌های یک شبکه کامپیوتری ادغام شده است، توضیح داد. در سیستم بلاکچین اطلاعات ثبت می‌شود که هک یا اصلاح آن را دشوار می‌کند. سیستم بلاکچین از طریق گروهی از گره‌ها عمل می‌کند و هر گره از کپی دفتر کل دیجیتال تشکیل شده است. در هر تراکنش، تراکنش با احراز هویت توسط اکثر گره‌های شبکه به شبکه اضافه می‌شود. نام بلاکچین به این نام خوانده می‌شود، زیرا ساختار از زنجیره‌ای از بلوک‌ها تشکیل شده است که هر کدام زمانی که ظرفیت ذخیره‌سازی یک بلوک به دست می‌آید، بسته می‌شود و به بلوکی که قبل از آن آمده است متصل می‌شود و یک زنجیره داده به نام بلاکچین تولید می‌کند. بلاکچین به عنوان یک پایگاه داده، اطلاعات را با وسایل الکترونیکی در قالب دیجیتال ذخیره می‌کند. مفهوم بیت‌کوین را می‌توان معادل اینترنت دانست که فناوری‌ها و کاربردهای زیادی دارد. به گفته دیگران، بلاکچین مطمئناً تجارت را به روشی مشابه آنچه اینترنت انجام داد، تغییر

^۹ plug-n-play

کرده‌اند و بازار پررونق ارزهای دیجیتال را تشکیل می‌دهند. در میان آنها، اتریوم یک پلتفرم بلاکچین عمومی ایجاد کرد که در آن قراردادهای هوشمند می‌توانند در سال ۲۰۱۵ مستقر شوند. با ظهور قراردادهای هوشمند، فناوری بلاکچین در طیف وسیع‌تری از سناریوهای تجاری از جمله پردازش قرارداد، تغییرات مالکیت، اینترنت اشیا و اقتصاد اشتراکی استفاده می‌شود. بلاکچین علاوه بر استفاده در حوزه ارزهای دیجیتال، به طور فزاینده‌ای در خدمات مالی از جمله بورس اوراق بهادار، پرداخت های فرامرزی، قراردادهای خرید مجدد و هویت‌های دیجیتال مورد استفاده قرار می‌گیرد. با استفاده از ماهیت دفتر کل تراکنش‌های توزیع شده بلاکچین، بانک انگلستان سانتاندر از فناوری ارائه شده توسط پروتکل پرداخت و شبکه مبادله مبتنی بر ریپل برای انتقال پرداخت ها در زمان واقعی از طریق یک برنامه تلفن همراه استفاده کرد. بورس اوراق بهادار استرالیا ادعا کرد که از فناوری بیت کوین برای جایگزینی سیستم تسویه فعلی با هدف کاهش هزینه‌های تراکنش و سریع‌تر و ایمن‌تر کردن تراکنش‌ها استفاده خواهد شد. اکسیژن یک شرکت تجاری مستقر در لندن، راه-اندازی پلتفرم بلاکچین خود را اعلام کرد. هنگامی که قرارداد بازخرید شروع می‌شود، بانک و وام گیرنده به ترتیب پول و وثیقه خود را به آدرس قرارداد هوشمند از پیش تعریف شده ارسال می‌کنند، که در گردش وثیقه قفل می‌شود، پول را به حساب وام گیرنده واریز می‌کند و به پیگیری همه تراکنش‌ها ادامه می‌دهد. گرایش به سمت تامین مالی الکترونیکی آن را برای بلاکچین طبیعی می‌کند و خرید مجدد را به یک اتاق تسویه خودکار تبدیل می‌کند. بسیاری از بانک‌ها نیز در سال‌های اخیر شروع به سرمایه‌گذاری روی بلاکچین کرده‌اند. بانک فیدور یک بانک آنلاین در آلمان و اولین بانک جریان اصلی است که ارز مجازی و بلاکچین را آزمایش کرده است. با همکاری یک صرافی بیت کوین کارکن که دفتر مرکزی آن در سانفرانسیسکو قرار دارد، مبادله یورو و بیت کوین در اکتبر ۲۰۱۳ راه اندازی شد. بانک فیدور با آزمایشگاه ریپل برای ارائه خدمات انتقال با نرخ پایین با استفاده از فناوری پرداخت طرف مقابل همکاری می‌کند. در فوریه ۲۰۱۵، این بانک با bitcoin.de همکاری کرد تا سرویس انتقال بیت‌کوین نظیر به نظیر را راه‌اندازی کند. سیتی بانک سه سیستم مستقل را بر اساس فناوری توزیع داخلی بلاکچین ساخته است. فناوری بلاکچین نیز یکی از پنج حوزه اصلی تمرکز است که سیتی گروپ در جولای ۲۰۱۵

معماری سرویس گیرنده-سرور شناخته می‌شود. به اشتراک-گذاری داده‌ها سریعتر است و با سهولت اتفاق می‌افتد زیرا بلاکچین شبکه های همتا هستند زیرا به مشتریان اجازه می‌دهد تا با "همسالان" ارتباط برقرار کنند. این مجموعه عظیمی از دستگاه‌هایی است که داده‌ها را از یکدیگر درخواست می‌کنند و با یکدیگر ارتباط برقرار می‌کنند. بنابراین، به این ترتیب یک دفتر کل توزیع شده ایجاد می‌شود. گره دستگاهی است که با دستگاه دیگری در شبکه ارتباط برقرار می‌کند. داده های تراکنش به طور تصادفی توسط هر گره تأیید می‌شود.

لایه شبکه: این لایه بلاکچین را قادر می‌سازد تا با کاربران و محیط اطراف ارتباط برقرار کند. این سیستم با پروتکل های IP و اتصال شبکه همتا به همتا غیرمتمرکز است. هر گره باید بتواند گره‌های دیگر را در شبکه برای ارتباط سریع کشف کند. ارتباط بین گره‌ای توسط لایه شبکه تسهیل می‌شود.

لایه داده‌ها: در این سطح، داده‌ها و الگوریتم های مورد نیاز تعریف می‌شوند. یک بلاکچین از "بلوک" تشکیل شده است که حاوی داده های منتقل شده است. این بلوک‌های ساختمانی بلاکچین است که در این لایه ایجاد شده است. بلوک اول، H یک "بلوک پیدایش" نیازی به بلوک قبلی ندارد. هر زمان که یک بلوک جدید اضافه شود، بلوک‌های بعدی به بلوک پیدایش مرتبط می‌شوند.

لایه اجماع: لایه مهمی از بلاکچین است. این لایه تراکنش‌ها را فعال می‌کند و بدون آن ممکن است کل سیستم کار نکند. یک تراکنش باید همان نتیجه را تولید کند که توسط چندین گره پردازش شده و اعتبار سنجی شود. این مکانیسم اجماع نامیده می‌شود.

لایه کاربردی: این لایه نشان دهنده برنامه‌های مختلفی است که از بلاکچین استفاده می‌کنند.

۱۱- برنامه‌های کاربردی بلاکچین

برنامه‌های کاربردی بلاکچین و ارز دیجیتال:

یکی از فعال‌ترین حوزه‌های بلاکچین در بخش مالی به ویژه در حوزه ارزهای دیجیتال است. از زمان ظهور اولین حامل بیت کوین در بلاکچین، ارزهای دیجیتال مختلفی ظهور کرده‌اند. از آنجایی که مکانیسم‌های ناشناس بودن، قابلیت تأیید، عدم تمرکز و اجماع بیت‌کوین مشخص است، ارزش بیت‌کوین اکنون به ۶۳۰۰ دلار در هر بیت‌کوین رسیده است. در همان زمان، برخی دیگر از ارزهای دیجیتال با ویژگی‌های بهبودیافته‌تر ظهور

رابطه بیت کوین با بازارهای سهام، به ویژه داو جونز را بررسی کرد. در آن سال‌ها، بیت کوین توانست با رسیدن به ارزش ۱۰ میلیارد دلاری در سال ۲۰۱۶ در مرکز توجه قرار گیرد و پتانسیل بیت کوین برای داشتن ارزش قابل توجهی از ارزش‌های ملی نیز موضوع تحقیق قرار گرفته است [۱۸].

در واقع امروزه، فناوری بلاکچین بسیار محبوب است. بلاکچین‌ها زنجیره‌ای از بلوک‌های اطلاعاتی هستند. گروهی از محققان برای اولین بار در سال ۱۹۹۱ در مورد این فناوری گزارش دادند. هدف اصلی این بود که تاریخ گذشته یا دستکاری در اسناد دیجیتال ایجاد نشود، بلکه در عوض آنها را مهر زمانی می‌گذاشتند تا نتوان آنها را دستکاری کرد. ارز دیجیتال مانند بیت کوین از فناوری بلاکچین به عنوان مکانیزم زیربنایی خود استفاده می‌کند. در دسامبر سال ۲۰۱۷، ارز دیجیتال بیت کوین با ارزش گذاری بی‌سابقه‌ای به اوج خود رسید و سر و صدایی در اطراف ارز دیجیتال ایجاد کرد. چندین ارز رمزنگاری شده از زمان شروع بیت کوین در بازار ظاهر شده‌اند که هر کدام دارای ارزش بازار میلیاردی دلار هستند. ساتوشی ناکاموتو، مفهوم بلاکچین را در سال ۲۰۰۸ معرفی کرد و از آن به عنوان مبنایی برای بیت کوین در سال ۲۰۰۹ استفاده کرد. هر کسی می‌تواند به یک بلاکچین دسترسی داشته باشد زیرا یک دفتر کل توزیع شده است. یکی از ویژگی‌های جالب بلاکچین این است که پس از وارد شدن، نمی‌توان آن‌ها را تغییر داد. یک بلوک بلاکچین شامل برخی داده‌ها، هش خود بلوک و هش بلوک قبل از آن است. انواع مختلفی از داده‌ها در هر بلوک ذخیره می‌شود. جایگزینی برای دفتر کل سنتی، بلاکچین اساساً یک "پایگاه داده توزیع شده" چند طرفه است که در آن همه تراکنش‌ها ثبت و قابل ردیابی هستند. اساساً، زنجیره‌ای از بلوک‌ها را می‌توان به عنوان یک دفتر کل در نظر گرفت که هر بلوک نشان دهنده یک صفحه است. ماینینگ به تولید بلوک‌های جدید ادامه می‌دهد که به طور مداوم به بلاکچین اضافه می‌شوند. همانطور که در شکل ۴ نشان داده شده است، یک شخص ثالث قابل اعتماد برای فناوری‌های دفتر کل سنتی مورد نیاز است. فناوری بلاکچین، همانطور که در شکل ۵ نشان داده شده است، در یک شبکه هم‌تا به هم‌تا عمل می‌کند، به این معنی که تراکنش‌ها توسط شخص ثالث قابل اعتماد مدیریت نمی‌شوند [۱۹].

منتشر کرد. اگرچه مکانیسم اعتماد غیرمتمرکز فناوری بلاکچین می‌تواند مشکل تبادل ارزش را در مقیاس جهانی بهتر حل کند. با این حال، از عملیات واقعی فعلی، هنوز محدودیت‌هایی در جنبه‌های زیر وجود دارد. اولین مورد امنیت بلاکچین است. بلاکچین با تسهیلات مالی سنتی متفاوت است. تسهیلات مالی سنتی توسط یک سازمان کنترل می‌شود و امکانات نرم‌افزاری و سخت‌افزاری مرتبط در دسترس عموم نیست، اما بلاکچین یک برنامه باز است و کد سیستم بلاکچین بین شرکت کنندگان به اشتراک گذاشته می‌شود. در نتیجه، برنامه‌های مبتنی بر بلاکچین نسبت به امکانات مالی سنتی آسیب‌پذیرتر هستند. دوم حفاظت از حریم خصوصی بلاکچین است. در مدل کسب و کار مالی سنتی، داده‌ها در سرور مرکزی ذخیره می‌شوند و اپراتور سیستم از حریم خصوصی داده‌ها محافظت می‌کند. در برنامه‌های کاربردی مبتنی بر بلاکچین، داده‌ها به صورت عمومی شفاف هستند و هر شرکت کننده می‌تواند یک نسخه پشتیبان کامل از داده‌ها دریافت کند. علیرغم وجود "شبه ناشناس" در بلاکچین، برای موسسات مالی، در برخی از سناریوهای تجاری مالی که باید مخفی نگه داشته شوند، این مدل برای پاسخگویی به نیازهای خدمات مالی پیچیده بسیار ساده است [۱۷].

بلاکچین و بیت کوین: بیت کوین یکی از موضوعات

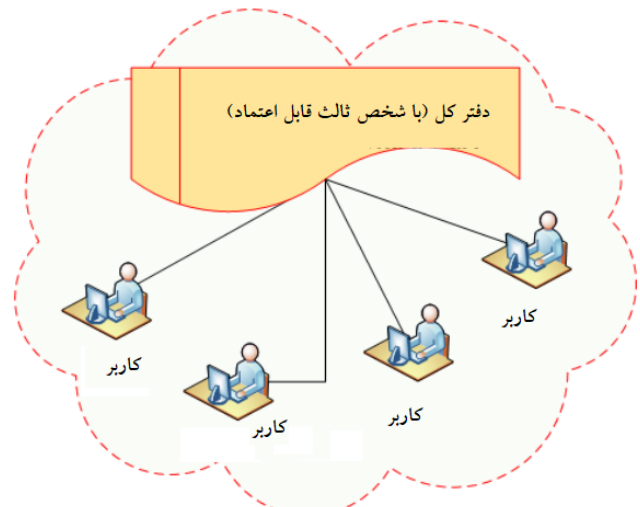
پرطرفدار تحقیقات در سال‌های اخیر بوده است. یک کاربر ناشناس به نام ساتوشی ناکاموتو در سال ۲۰۰۸ مقاله‌ای با عنوان «بیت کوین: یک سیستم نقدی الکترونیکی هم‌تا به هم‌تا» در انجمن بنیاد P2P بارگذاری کرد. با افزایش علاقه به این فناوری، حجم مالی در حال چرخش روی بیت کوین توجه دانشگاهیان را به خود جلب کرد. در ابتدا مطالعاتی در مورد نحوه عملکرد فناوری بیت کوین و چارچوب آن انجام شد. زیسکیند و همکاران (۲۰۱۵) یکی از اولین مقالات دانشگاهی را در مورد سیستماتیک کاری بیت کوین در سال ۲۰۱۵ منتشر کرد، در حالی که ژنگ و همکاران (۲۰۱۸)، مطالعه جامع‌تری را توسعه داد. زیسکیند و همکاران (۲۰۱۵) مفهوم شبکه هم‌تا به هم‌تا بیت کوین و همچنین قابلیت اطمینان و حریم خصوصی را برجسته کردند، محققان اظهار داشتند که فناوری‌های ایجاد شده در بلاکچین مانند بیت کوین می‌تواند یک تغییر پارادایم در حریم خصوصی ایجاد کند و در مورد مزایای پلتفرم‌های غیرمتمرکز اشاره کرد. ژنگ و همکاران (۲۰۱۸) از سوی دیگر،

اقتصادی استفاده می‌شود که به طور غیرمستقیم سطح فساد را کاهش می‌دهد.

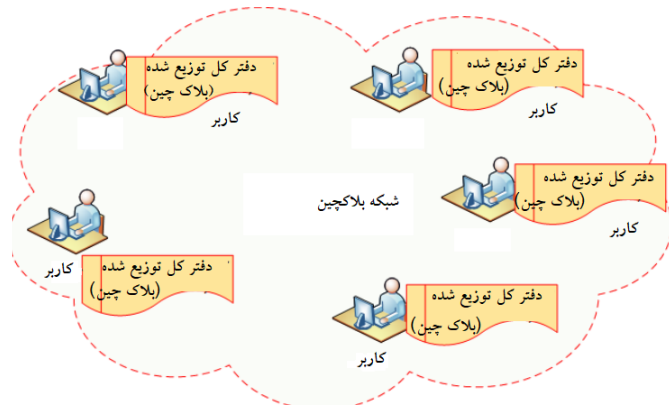
- مدیریت انرژی نیز با کمک بلاکچین ساخته شده است. توسعه بلاکچین به اجرای مراحل نت اشیاء محلی انرژی می‌دهد.
  - با استفاده از بلاکچین فقط رأی دهندگان واجد شرایط می‌توانند رأی دهند، رأی‌ها دستکاری نمی‌شوند، هیچ کس دو بار رأی نمی‌دهد. این می‌تواند دسترسی را افزایش دهد تا فرآیند رأی گیری به آسانی فشار دادن چند کلید روی تلفن همراه آسان شود.
  - این فناوری همچنین در صنعت پزشکی برای تکمیل تاریخچه پزشکی هر بیمار استفاده می‌شود و روشی مطمئن برای ثبت و پیگیری تاریخچه پزشکی کامل هر بیمار ارائه می‌دهد.
- هنگامی که یک سیستم پیچیده رفتار نامناسبی دارد، درک انتساب هر جزء از طریق مدیریت زنجیره تامین، از جمله سازنده، تاریخ تولید، دسته و حتی برنامه ماشین تولید بسیار مهم است [۲۰].

۱۲- توکن سازی برای بلاکچین

توکن معمولاً نمایش دیجیتالی از دارایی موجود در دنیای فیزیکی یا مجازی است. در حوزه بلاکچین، یک توکن می‌تواند برای نشان دادن برخی از ارزشهای دیجیتال مانند بیت کوین یا اتر استفاده شود. از نظر فنی، یک توکن توسط یک الگوریتم تعریف شده در یک قرارداد هوشمند بر روی یک زنجیره بلوکی پیاده سازی می‌شود و قراردادهای هوشمند اساساً برنامه‌های رایانه‌ای هستند که با اجرای خودکار مجموعه‌ای از شرایط از پیش تعریف شده به شیوه‌ای قابل ردیابی و برگشت‌ناپذیر بدون دخالت شخص ثالث، یک قرارداد را تأیید یا اجرا می‌کنند. خروجی یک قرارداد هوشمند را می‌توان به معنای واقعی کلمه یک توکن در نظر گرفت. به عنوان مثال، پلتفرم اتریوم می‌تواند برای ایجاد قراردادهای هوشمند دلخواه مورد استفاده قرار گیرد، که توکن‌های آن (با نام مستعار، توکن‌های اتریوم) می‌توانند برای نشان دادن دارایی‌های دیجیتال مختلف مورد استفاده قرار گیرند. این توکن‌ها می‌توانند هر چیزی را هم از اشیاء فیزیکی و هم از اشیاء مجازی نشان دهند. آنها می‌توانند از آنها برای اهداف مختلفی به عنوان مثال، ثبت اطلاعات داده‌های تراکنش یا پرداخت هزینه برای دسترسی به یک شبکه

شکل ۴: فناوری دفتر مرکزی متمرکز سنتی با شخص ثالث قابل اعتماد

شکل ۵: فناوری دفتر کل توزیع شده بدون شخص ثالث قابل اعتماد. دامنه‌های مختلف دیگر ویژگی‌های فناوری بلاکچین که برای بهبود استانداردهای برنامه‌ها تطبیق داده شده اند به طور خلاصه بخش‌های جهانی مانند سازمان‌های اینترنتی، خدمات بانکی، صنایع اتوماسیون و حتی بخش‌های دولتی ویژگی‌های بلاکچین را برای افزایش مهارت، بهبود امنیت و مقیاس‌پذیری سازمان‌های خود در نظر می‌گیرند [۲۰].

- اولین کاربرد بلاکچین، ارز دیجیتال با بلاکچین است که یکی از برنامه‌های محبوب است. بنابراین، ارزشهای دیجیتال در حال معرفی هستند.
- تحقیقات قابل توجهی در مورد برنامه‌های کاربردی مراقبت‌های بهداشتی مبتنی بر بلاکچین و شهرهای هوشمند در حال انجام است.
- بیشترین استفاده از بلاکچین در بخش مالی انجام می‌شود، جایی که بلاکچین برای حفظ سابقه تراکنش

۱۲-۱ طبقه‌بندی در توکن‌های بلاکچین

در فرآیند توکن‌سازی برای بلاکچین، در واقع انواع بسیاری از توکن‌ها برای کاربردهای مختلف وجود دارد. به جای بحث در مورد این توکن‌های مبتنی بر کاربرد خاص، با توجه به قابلیت تعویض دارایی‌ها در بلاکچین، تقریباً آنها با توجه که در بالا گفتیم به سه توکن معروف طبقه‌بندی می‌شود: توکن‌های قابل تعویض، توکن‌های غیرقابل تعویض و توکن‌های نیمه قابل تعویض [۲۱].

در حوزه بلاکچین، توکن‌ها می‌توانند برای نشان دادن دارایی‌های دیجیتال استفاده شوند. با این حال، مفهوم توکن منحصر به بلاکچین نیست. از لحاظ تاریخی، توکن‌ها برای ایمن کردن تراکنش‌های دیجیتال، به عنوان مثال، تراکنش‌های بانکی استفاده می‌شدند. امروزه، توکن‌ها به عنوان یکی از کاربردهای حیاتی فناوری بلاکچین در نظر گرفته می‌شوند و توکن‌ها به عنوان «مرکزی برای اکثر نوآوری‌های اجتماعی و اقتصادی توسعه یافته با فناوری بلاکچین» توصیف می‌شوند. از دیدگاه فنی، توکن‌ها بخشی از اطلاعات دیجیتال هستند. به عنوان مثال، خطوط کد رایانه‌ای، که جزئیات نشان‌دهنده توکن را نشان می‌دهد. در حالی که، از منظر قانونی، توکن‌ها می‌توانند دارایی‌های دیجیتال را نشان دهند که می‌توانند تقریباً هر مقداری را که روی آن توافق شده و توسط پروتکل‌های رمزنگاری ایمن شده است، به عنوان مثال، ارزهای رمزنگاری شده، مشخص کنند و همچنین، برخی از حقوق، مانند حقوق دسترسی، می‌توانند به صورت توکن نشان داده شوند و دارایی‌ها هم از دنیای واقعی (مانند املاک و مستغلات، کالاهای جمع‌آوری شده، کالاها و حتی سهام شرکت) و هم از دنیای مجازی (به عنوان مثال، رمزارزها (ارزها، بلیط‌های بخت آزمایی، یا حتی مهارت‌های شخصیت در بازی‌های آنلاین) همگی می‌توانند برای پردازش بیشتر توکن شوند.

در واقع NFTها نوعی از ارزهای دیجیتال هستند که از طریق قراردادهای هوشمند به وجود آمده‌اند. برای کارکرد-NFTها به قراردادهای هوشمند نیاز است. قرارداد هوشمند یک برنامه کامپیوتری است که حاوی کدهایی است که توسط ماشین قابل خواندن است. هنگامی که یک قرارداد هوشمند ایجاد شد، می‌توان آن را به صورت مستقل اجرا کرد و دیگر

استفاده کنند. فرآیند نگاشت بین توکن و دارایی نماینده آن در ابتدا کاملاً ساختگی است. توکن حاوی مدل دارایی است که توسط یک قرارداد هوشمند برای تضمین منحصر به فرد بودن داده‌ها تأیید شده است. به طور کلی، توکن‌ها به سیستم‌عامل‌ها وابسته نیستند و شامل محتوای فیزیکی درون آن نمی‌شوند و از طریق قرارداد هوشمند، به راحتی می‌توان اعتبار یک توکن را تأیید کرد [۲۱].

توکن‌سازی فرآیند تبدیل داده‌ها/دارایی‌ها به یک توالی دیجیتالی تصادفی از کاراکترها (معروف به یک نشانه) است. فرآیند نمایش دارایی‌های فیزیکی/مجازی را ساده می‌کند و از داده‌های حساس محافظت می‌کند، به عنوان مثال، با جایگزین کردن داده‌های غیرحساس در یک توکن. توکن صرفاً به عنوان یک مرجع به داده‌ها یا دارایی‌های اصلی برای برنامه‌های بلاکچین عمل می‌کند، اما نمی‌توان از آن برای تعیین این مقادیر استفاده کرد. یک توکن به خودی خود حاوی برخی از اطلاعات ارزش اقتصادی در آن نیست و ارزش پولی یک توکن معمولاً توسط بازار تعیین می‌شود. تا زمانی که توسط قرارداد هوشمند اعتبار سنجی شود، توکن می‌تواند در برنامه‌های کاربردی متعددی استفاده شود یا در بازار مورد معامله قرار گیرد. به عنوان مثال، توکن‌سازی اکثر واسطه‌های مالی، قانونی و نظارتی را حذف می‌کند و در نتیجه هزینه‌های تراکنش به میزان قابل توجهی کاهش می‌یابد. با این حال، فرآیند توکن‌سازی در بلاکچین هنوز در مراحل اولیه خود است و چالش‌ها و خطرات زیادی برای غلبه بر آن وجود دارد. از جمله چالش‌های نظارتی و فنی، برای تحقق کامل پتانسیل توکن‌سازی در بلاکچین وجود دارد. برای مثال، فقدان شفافیت نظارتی برای دارایی‌های توکن‌شده به یک مانع مهم برای اجرای گسترده‌تر تبدیل می‌شود و از منظر فنی، راه مطمئنی برای اطمینان از سازگاری بین دارایی‌های زنجیره‌ای و دارایی‌های خارج از زنجیره وجود ندارد. در این بخش، بر نمایش دارایی‌های خارج از زنجیره فیزیکی/مجازی و دارایی‌های دیجیتال روی زنجیره از ویژگی‌های تعویض‌پذیری تمرکز می‌شود. به طور خاص، تقریباً توکن‌ها را به سه دسته تقسیم می‌کنیم: توکن‌های قابل تعویض (FT¹⁰)، توکن‌های غیرقابل تعویض (NFT¹¹) و توکن‌های نیمه قابل تعویض (SFT¹²) [۲۱].

¹² semi-fungible tokens

¹⁰ fungible tokens

¹¹ non-fungible tokens

می‌کند. آنها دارای برخی ویژگی‌های ذاتی هستند که یک توکن را از نظر نوع و ارزش با توکن دیگر یکسان می‌کند. برای مثال، یک توکن ERC-20 به طور مشابه عمل می‌کند. به ETH در بلاکچین اتریوم، در آن یک توکن همیشه ارزشی برابر با تمام توکن‌های دیگر دارد. علاوه بر این، استاندارد ERC-20 یک رابط مشترک برای توکن‌های قابل تعویض مشخص می‌کند که قابل تقسیم هستند و قابل تشخیص نیستند، که بیشتر قابلیت همکاری را در میان جامعه بلاکچین اتریوم تضمین می‌کند. با این حال، استفاده از نوع توکن ERC-20 در سایر سناریوهای بلاکچین هنوز راه زیادی در پیش دارد. یکی از محدودیت‌های توکن‌های قابل تعویض این است که بسیاری از دارایی‌های ارزشمند مانند آثار هنری، املاک و مستغلات را نمی‌توان به طور مؤثری تقسیم کرد و از ماهیت این دارایی‌ها جدا کرد. و این دارایی‌ها معمولاً دارایی‌های منحصربه‌فردی هستند که برای پیگیری مالکیت مورد نیاز هستند، که برای نشان دادن به توکن‌های غیرقابل تعویض نیاز دارند [۲۱].

توکن‌های غیر قابل تعویض: توکن غیر قابل تعویض یک توکن رمزنگاری منحصر به فرد و غیرقابل تکرار است که می‌تواند برای پیگیری مالکیت دارایی‌های فردی مورد استفاده قرار گیرد. توکن‌های غیرقابل تعویض از لحاظ قابلیت تعویض، یکنواختی و تقسیم‌پذیری از قابل تعویض‌پذیری به توکن‌های دیگر متفاوت هستند. یک توکن غیر قابل تعویض را نمی‌توان در طبیعت تقسیم کرد، که در آن هر یک حاوی اطلاعات و ویژگی‌های متمایز است تا خود را از دیگران به طور منحصر به فرد شناسایی کند. این ویژگی باعث می‌شود که NFTها با یکدیگر مبادله نشوند. به طور کلی، هر توکن غیر قابل تعویض منحصر به فرد است و با دیگران متفاوت است. استاندارد ERC-20 چارچوب تکنولوژیکی و بهترین شیوه‌ها را برای ایجاد توکن قابل تعویض تحت بلاکچین‌های اتریوم ارائه می‌کند. به طور مشابه، استاندارد ERC-721 همین کار را برای توکن‌های غیرقابل تعویض انجام داد، که به توسعه‌دهندگان اجازه می‌دهد یک نمایش دارایی دیجیتال ایجاد کنند که می‌تواند در زنجیره بلوکی مبادله و ردیابی شود. ایجاد این استاندارد جدید به دلیل این واقعیت است که تفاوت قابل توجهی بین توکن‌های قابل تعویض و غیرقابل تعویض در طبیعت وجود دارد. به عنوان مثال، مفهوم قابل تعویض معمولاً ظرفیت هر قطعه از یک کالا را برای مبادله با قطعات دیگر کالای مشابه توصیف می‌کند. به عنوان

نیازی به نظارت ندارد. قرارداد هوشمند را می‌توان به عنوان یک قرارداد دیجیتالی توصیف کرد که ضد دستکاری است. کد قرارداد هوشمند شامل شرایط انجام معامله است. در مقایسه با ارز دیجیتال کلاسیک، یک NFT نشان دهنده مالکیت یک آیتم دیجیتال یا فیزیکی منحصر به فرد است. به همین دلیل NFTها را می‌توان به وضوح از یکدیگر متمایز کرد. با توجه به [۲۲]، یک NFT یک رمز رمزنگاری منحصر به فرد، جدایی ناپذیر، غیرقابل جایگزین و قابل تأیید است که یک آیتم خاص را، چه به صورت دیجیتالی یا فیزیکی، در یک بلاکچین نشان می‌دهد. یکی دیگر از دلایل ظهور NFTها، توسعه دهنده سیستم بلاکچین اتریوم، ویتالیک بوترین، بود که می‌خواست از مفهوم بلاکچین برای چیزی بیش از پول استفاده کند [۲۳].

توکن‌های قابل تعویض: قابلیت تعویض یک توکن به این واقعیت اشاره دارد که توکن دارای محتوای یکسان یا مشابه در مقایسه با سایر توکن‌های قابل تعویض است. بنابراین، توکن‌های قابل تعویض با دارایی دیگری از همان دسته، قابل تعویض/جایگزین شدن یا برابر هستند. به عنوان مثال، یک توکن قابل تعویض را می‌توان به آسانی با دارایی‌های دیگر با همان ارزش وام داده شده یا معادل آن که ممکن است تقسیم یا مبادله شود جایگزین کرد. آنها با یکدیگر یکسان هستند و می‌توانند به واحدهای کوچکتر تقسیم شوند که بر مقادیر آنها تأثیر نمی‌گذارد. علاوه بر این، توکن‌های قابل تعویض معمولاً منحصر به فرد نیستند. به عنوان مثال، یک توکن پرداخت همیشه قابل تعویض است، که قابل تعویض، تقسیم پذیر و ماهیت منحصر به فرد نیست. همانطور که گلاتز بیان کرد، "از دیدگاه فنی، یک توکن قابل تعویض به عنوان لیستی از آدرس‌های بلاکچین (حساب‌های کاربر) که دارای تعدادی (مقدار) مرتبط با آنها هستند، همراه با (۱) مجموعه‌ای از روش‌های مورد استفاده پیاده‌سازی می‌شود. برای دستکاری آن لیست، مانند «انتقال توکن‌های n از آدرس a به آدرس b »، و (۲) قوانین برای تعیین اینکه چه کسی می‌تواند آن فهرست را به چه طریقی دستکاری کند. نمونه‌ای از توکن‌های قابل تعویض است. این مشخصاتی است که توسط جامعه اتریوم (جامعه‌ای که ERCها را تأیید می‌کند) ایجاد شده است که عملکردهای اساسی خاصی را مشخص می‌کند و معیارهایی را برای یک توکن برای مطابقت با عملکرد صحیح در بلاکچین‌های اتریوم ارائه می‌دهد. توکن ERC-20 توکنی است که از دستورالعمل‌های ERC-20 پیروی

شکل ۶: نمایی از توکن‌های مختلف [۲۳].

یکی از کاربردهای نمونه NFT ها بازی Axie Infinity است. در این بازی NFT ها نشان دهنده موجودات کلکسیونی دیجیتال هستند. هدف بازی جمع آوری آواتارهای دیجیتال و استفاده از آنها در مبارزات و فعالیت‌های دیگر است. هر NFT در این بازی نشان دهنده یک دارایی دیجیتال منحصر به فرد است که در بلاکچین ذخیره و غیرمتمرکز شده است. یک ست شروع بازی حدود ۳۰۰ دلار قیمت دارد. هر بار که Axie اینفینیتی NFT در بازار فروخته می‌شود، توسعه دهنده هزینه ای دریافت می‌کند که منبع درآمد است [۲۳].

توکن‌های نیمه قابل تعویض: استانداردهای توکن‌های دارایی‌های قابل تعویض و غیرقابل تعویض معمولاً برای هر نوع توکن قراردادهای متمایز دارند، که ممکن است برخی از بابت کدهای اضافی را روی بلاکچین قرار دهد و عملکرد خاصی را به دلیل ماهیت جداسازی هر قرارداد توکن محدود کند. توکن‌های نیمه قابل تعویض، دسته جدیدی از توکن‌ها هستند که هم ویژگی‌های توکن‌های تعویض‌پذیر و هم توکن‌های غیرقابل تعویض را دارند. آنها رابط‌های انعطاف‌پذیرتری برای نمایش برخی دارایی‌ها یا فرآیندهای پیچیده ارائه می‌دهند. در ادبیات، ERC-721 تنها استاندارد نشانه‌ای نیست که برای NFT ها وجود دارد. استاندارد اتریوم ERC-1155 (استاندارد چند توکن) یکی دیگر از انواع قابل توجه اتریوم است که گزینه‌های «نیمه تعویض‌پذیر» و پتانسیل نمایش دارایی‌های قابل تعویض و غیرقابل تعویض را ارائه می‌دهد. این یک رابط برای نشان دادن در NFT به عنوان مثال، یک توکن ERC-1155 عملکرد شناسایی توکن با نام مستعار (شناسه توکن) را گسترش می‌دهد، که می‌تواند انواع توکن‌های قابل تنظیم را ارائه دهد. این نوع توکن ممکن است حاوی اطلاعات سفرشده باشد، به‌عنوان مثال، ابر داده، اطلاعات مهر زمانی، عرضه، و سایر ویژگی‌ها. به طور کلی، توکن ERC-1155 یک استاندارد پیشنهادی جدید برای ایجاد توکن‌های قابل تعویض و غیرقابل تعویض در یک قرارداد است. در حال حاضر، نه اطلاعات زیادی در مورد

مثال، دو فرد می‌توانند مقدار یکسانی از دارایی‌ها را بدون هیچ سود یا ضرری مبادله کنند، و حتی اگر این دارایی‌ها به اشکال مختلف باشند، ارزش‌ها باید یکسان باشد. در حالی که غیر قابل تعویض بودن مخالف است زیرا هر نشانه منحصر به فرد است و نمی‌توان آن را به قطعات کوچک تقسیم کرد یا با قطعات دیگر در یک قطعه بزرگ ادغام کرد. به عنوان مثال، ERC-721 جریمه می‌کند که هر توکن NFT باید یک شناسه منحصر به فرد جهانی داشته باشد، که مالکیت آن می‌تواند با کمک ابر داده شناسایی و منتقل شود. به طور کلی، استاندارد ERC-721 رابطی را مشخص می‌کند که هر قرارداد هوشمند روی اتریوم که می‌خواهد توکن‌های ERC-721 ایجاد کند، باید آن را پیاده‌سازی کند [۲۱].

علاوه بر NFT ها، ارزش‌های رمزنگاری شده در بلاکچین وجود دارد که می‌توان آن‌ها را به عنوان ارزش‌های دیجیتالی که بدون واسطه قابل انتقال هستند، درک کرد. در حالی که ارزش‌های رمز پایه که توکن‌های قابل تعویض نیز نامیده می‌شوند، بر اساس استاندارد ERC-20 عمل می‌کنند، توکن‌های غیرقابل تعویض بر اساس استاندارد ERC-721 عمل می‌کنند. این چارچوب فن‌آوری و بهترین روش‌ها برای ایجاد توکن‌ها است. این استانداردها به توسعه دهندگان تضمین می‌کنند که NFT ها می‌توانند به طور دائم در حال کار باشند [۲۴]. معرفی یک استاندارد توکن جدید ضروری بود زیرا تفاوت‌های عمده ای بین این دو استاندارد وجود دارد. توکن‌های ERC-20 را می‌توان به قطعات کوچک تقسیم کرد و همچنین بین دو فرد بدون ضرر یا سود مبادله کرد. رمز ERC-20 را می‌توان به عنوان اسکناسی در نظر گرفت که می‌تواند با هر اسکناس دیگری با همان ارزش مبادله شود. در مقابل، توکن‌های ERC-721 فردی هستند و نمی‌توانند با سایر توکن‌ها به اشتراک گذاشته یا ترکیب شوند. در ابتدا، NFT ها بر روی بلاکچین اتریوم ایجاد شدند، اما سیستم‌های بلاکچین بیشتر و بیشتر از استاندارد NFT خود استفاده می‌کنند. سومین استاندارد، توکن‌های نیمه قابل تعویض است که دارای ویژگی‌های ژتون‌های تعویض‌پذیر و غیرقابل تعویض هستند. از جمله این موارد می‌توان به بلیط هواپیما یا بلیط سینما اشاره کرد. شکل ۶ تفاوت بین توکن‌ها را نشان می‌دهد [۲۳].

است این مرور برای علاقه‌مندان به این موضوع در کاربردهای مختلف تحقیقاتی مناسب باشد.

۱۳- منابع

1. Gamage, H., H. Weerasinghe, and N. Dias, *A survey on blockchain technology concepts, applications, and issues*. *SN Computer Science*, 2020. 1(2): p. 1-15.
2. Pal, A., C.K. Tiwari, and N. Haldar, *Blockchain for business management: Applications, challenges and potentials*. *The Journal of High Technology Management Research*, 2021. 32(2): p. 100414.
3. Guo, H. and X. Yu, *A Survey on Blockchain Technology and its security*. *Blockchain: Research and Applications*, 2022. 3(2): p. 100067.
4. Mansour, M., et al., *A Survey on Blockchain in E-Government Services: Status and Challenges*. *arXiv preprint arXiv:2402.02483*, 2024.
5. Patil, P., M. Sangeetha, and V. Bhaskar, *Blockchain for IoT access control, security and privacy: a review*. *Wireless Personal Communications*, 2021. 117(3): p. 1815-1834.
6. Liu, J. and J. Wu, *A Comprehensive Survey on Blockchain Technology and Its Applications*. *Highlights in Science, Engineering and Technology*, 2024. 85: p. 128-138.
7. Li, L., J. Wu, and W. Cui, *A review of blockchain cross-chain technology*. *IET Blockchain*, 2023. 3(3): p. 149-158.
8. Habib, G., et al., *Blockchain technology: benefits, challenges, applications, and integration of blockchain technology with cloud computing*. *Future Internet*, 2022. 14(11): p. 341.
9. Zheng, Z., et al. *An overview of blockchain technology: Architecture, consensus, and future trends*. in *2017 IEEE international congress on big data (BigData congress)*. 2017. Ieee.
10. Krichen, M., et al., *Blockchain for modern applications: A survey*. *Sensors*, 2022. 22(14): p. 5274.
11. Askar, S., I.S. Abdulkhaleq, and S.W. Kareem, *Blockchain systems: analysis, applications, & risks*. *International Journal of Science and Business*, 2021. 5(6): p. 163-173.
12. Miraj, J., I. SAMI, and M.G. Abbas, *Blockchain Technology: A Research Review*. *Harf-o-Sukhan*, 2023. 7(3): p. 642-660.
13. Joshi, S., et al., *Adoption of Blockchain Technology for Privacy and Security in the*

استاندارد توکن‌های ERC-1155 وجود دارد و نه اطلاعات زیادی در مورد توکن‌های نیمه تعویض‌پذیر. به طور کلی، توکن‌های نیمه قابل تعویض می‌توانند ویژگی‌های دارایی‌های قابل تعویض و غیرقابل تعویض را نگه دارند و نشان دهند. بنابراین، توکن‌های نیمه قابل تعویض ممکن است برای ایجاد و بسته‌بندی کنش‌های ترانس توکن (بدون آن) کارآمدتر باشند. نیاز به یک قرارداد توکن منحصر به فرد دستوری برای هر توکن ایجاد شده (به عنوان مثال، توکن ERC-1155 سطحی از انعطاف پذیری را نسبت به توکن ERC-721 ارائه می‌دهد)، به عنوان مثال، ایجاد توکن‌های انعطاف‌پذیر، قابل تنظیم مجدد یا قابل تعویض با ویژگی‌های غیر قابل تعویض. بر این اساس، ساختارهای توکن و رابط‌های SFT ها نیز پیچیده‌تر خواهند بود [۲۱].

۱۲- نتیجه‌گیری

بلاکچین یک پایگاه داده دفتر کل توزیع شده است که شامل سوابق یا تراکنش‌ها یا حوادث دیجیتالی مختلفی است که توسط شرکت کنندگان اجرا می‌شود. برخی از مقالات برای توضیح در مورد فناوری بلاکچین و نحوه عملکرد آن در گذشته اخیر منتشر شده است. ارزش‌های رمزنگاری شده یکی از محبوب‌ترین نمونه‌های فناوری بلاکچین هستند که بیت کوین نیز نامیده شده است. جدای از این ارزش‌های دیجیتال، پیامدهای انسانی این بلاکچین مانند زنجیره تامین، خدمات مالی و ساخت نیز وجود دارد. در واقع فناوری بلاکچین یک سیستم ایجاد پایگاه داده غیرقابل تغییر، امن و توزیع شده از معاملات است. بلاکچین در ابتدا برای ایجاد یک فهرست توزیع شده از معاملات مالی که بر بانک مرکزی، شرکت اعتباری و یا سایر مؤسسات مالی متکی نبودند، ایجاد شد و این فناوری از طریق انجام معاملاتی در زمینه‌ی مسائل حقوقی، پرونده پزشکی، صورت حساب بیمه و قراردادهای هوشمند توسعه داده شده است. فناوری بلاکچین می‌تواند مدیریت زنجیره تامین را در تعدادی از راه‌ها از جمله: از بین بردن تقلب و اشتباهات، کاهش تأخیر کاغذبازی، بهبود مدیریت موجودی، شناسایی سریعتر موارد، کم کردن هزینه‌های پیک و افزایش اعتماد مصرف کننده و شریک بهبود بخشد. در این مقاله نیز مفاهیم پایه‌ای، خدمات عمومی، طبقه‌بندی پلتفرم‌های بلاکچین و طبقه‌بندی توکن‌های بلاکچین (توکن‌های قابل تعویض، توکن‌های غیر قابل تعویض و توکن‌های نیمه قابل تعویض) در این مقاله بررسی شد امید

Journal of Advanced Computer Science and Applications, 2021. 12(10): p. 50-56.

سمیه کدخدا ده خانی، فارغ التحصیل مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیکز دانشگاه پیام‌نور قشم می باشد، او به عنوان کارشناس فناوری در دانشگاه پیام‌نور استان کرمان مشغول به کار می‌باشد و نشانه رایانامه ایشان:

Emailsk65@gmail.com

حمید زنگی آبادی زاده، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیکز، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش می باشد و نشانه رایانامه ایشان: Hamid.zangiabadi@gmail.com

مهدی قاسمی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیکز، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش می باشد و نشانه رایانامه ایشان:

Mahdikmg1@gmail.com

مائه رحمانی، دانشجوی کارشناسی ارشد مهندسی کامپیوتر گرایش نرم افزار، دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل کیش می باشد و نشانه رایانامه ایشان:

Maede9708@gmail.com

فرشید وظیفه دوست، فارغ التحصیل در مقطع کارشناسی ارشد رشته مهندسی کامپیوتر گرایش هوش مصنوعی و رباتیکز از دانشگاه پیام نور مرکز بین الملل قشم می باشد و نشانه رایانامه ایشان:

Vazifehdoostfarshid@gmail.com

Context of Industry 4.0. Wireless Communications and Mobile Computing, 2022. 2022.

14. Chetanpal Singh, R.T., and Jatinder Warraich, *Blockchain in Supply Chain Management*. DOI: <http://dx.doi.org/10.24018/ejeng.2022.7.5.288> 8 Vol 7 | Issue 5 | October 2022, 2022.

15. Renduchintala, T., et al., *A survey of blockchain applications in the fintech sector*. *Journal of Open Innovation: Technology, Market, and Complexity*, 2022. 8(4): p. 185.

16. Tanvee Bandekar, D.A.A., Snehal Kulkarni, *BLOCKCHAIN TECHNOLOGY: OVERVIEW AND APPLICATIONS*. *International Research Journal of Modernization in Engineering Technology and Science (Peer-Reviewed, Open Access, Fully Refereed International Journal)*, 2022.

17. Chen, W., et al. *A survey of blockchain applications in different domains*. in *Proceedings of the 2018 International Conference on Blockchain Technology and Application*. 2018.

18. KILIÇASLAN, F. and H. EKİZLER, *FACTORS EFFECTING PURCHASE INTENTION IN BLOCKCHAIN AND NFT (NON-FUNGIBLE TOKEN) TECHNOLOGIES*. *Journal of Research in Business*, 2022. 7(2): p. 604-623.

19. Vaigandla, K.K., et al., *Review on Blockchain Technology: Architecture, Characteristics, Benefits, Algorithms, Challenges and Applications*. *Mesopotamian Journal of CyberSecurity*, 2023. 2023: p. 73-85.

20. Dong, S., et al., *Blockchain technology and application: an overview*. *PeerJ Computer Science*, 2023. 9: p. e1705.

21. Wang, G. and M. Nixon. *SoK: Tokenization on blockchain*. in *Proceedings of the 14th IEEE/ACM International Conference on Utility and Cloud Computing Companion*. 2021.

22. Valeonti, F., et al., *Crypto collectibles, museum funding and OpenGLAM: challenges, opportunities and the potential of Non-Fungible Tokens (NFTs)*. *Applied Sciences*, 2021. 11(21): p. 9931.

23. Gonserkewitz, P., E. Karger, and M. Jagals, *NON-FUNGIBLE TOKENS: USE CASES OF NFTS AND FUTURE RESEARCH AGENDA*. *Risk Governance & Control: Financial Markets & Institutions*, 2022. 12(3).

24. Ali, M. and S. Bagui, *Introduction to NFTs: the future of digital collectibles*. *International*

are used. Blockchain technology has two main types of tokens, including fungible tokens, where all tokens have equal value, and non-fungible tokens, which have unique characteristics and are not fungible. In fact, non-fungible tokens are digital assets with a unique identifier that are stored on a blockchain. This review article examines the basic concepts of blockchain, the challenges of using it, and the classification of blockchain tokens (fungible tokens, non-fungible tokens, and semi-fungible tokens).

س. کدخدا ده خانی، ح. زنگی آبادی زاده، م. قاسمی، م. رحمانی و ف. وظیفه دوست. فناوری بلاکچین: مروری بر مفاهیم، چالش های بلاکچین در خدمات عمومی و طبقه بندی توکن های بلاکچین. دو فصلنامه محاسبات و سامانه های توزیع شده، سال ششم، شماره ۱، شماره پیاپی ۱۱، صفحه ۱۱۸ تا ۱۳۶، سال ۱۴۰۲

How to cite: S.kadkhodadehkhani, H.Zangiabadi Zadeh, M.Ghasemi, F.Vazifehdoost, M.Rahmani. Blockchain Technology: A Review of Concepts, Blockchain Challenges in Public Services, and Blockchain Token Classification, Journal of Distributed Computing and Systems (JDCCS), Vol 6, Issue 1, Page 118-136, 2023.

Blockchain Technology: A Review of Concepts, Blockchain Challenges in Public Services, and Blockchain Token Classification

S.kadkhodadehkhani⁴, H.Zangiabadi Zadeh¹,
M.Ghasemi³, M.Rahmani⁵, F.Vazifehdoost⁵

¹ Payam Noor University, Qeshm International Center.

² Payam Noor University, Kish International Center.

³ Payam Noor University, Kish International Center.

⁴ Payam Noor University, Kish.

⁵ Payam Noor University, Qeshm International Center.

Abstract

Blockchain is based on a decentralized, immutable database that simplifies the recording of assets and tracking of transactions across a corporate network. An asset may be tangible or intangible. On a blockchain network, almost anything of value may be stored and exchanged, which reduces risk and improves efficiency for all users. In general, a blockchain is a digital ledger of transactions that are being recorded. It is decentralized and not controlled by any one person, group, or company. As a structured technology, it is very difficult to change a blockchain without the approval of the people who use it. Blockchain stores data as a decentralized ledger. Participants in the network can read, write, and verify transactions. Transactions cannot be changed or deleted. To support and secure the blockchain system, digital signatures, hash functions, and other cryptographic functions